

Súd: Okresný súd Prievidza
Spisová značka: 8C/33/2009
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3809203096
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 07. 2017
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Chmelanová
ECLI: ECLI:SK:OSPD:2017:3809203096.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prievidza sudcom JUDr. Ľubicou Chmelanovou v spore žalobcov: 1/ Z. N., rod. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., C. XXX/XXX, 2/ S. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom C., C. XXX/XXX, oboch zastúpených JUDr. Romanom Cibulkom, advokátom so sídlom Hlavná 13, Trnava, proti žalovanému: Nemocnica s poliklinikou Prievidza, so sídlom Nemocničná 2, Bojnice, IČO: 17 335 795, zastúpenému: ADVOKÁTSKA KANCELÁRIA DVORECKÝ & PARTNERI s.r.o., so sídlom Grösslingova 50, Bratislava, IČO: 35 967 421, o ochranu osobnosti, takto

rozhodol:

I. Súd žalobu **z a m i e t a**.

II. Súd žalovanému náhradu trov konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobcovia žalobou podanou dňa 30.03.2009 žiadali zaviazat' žalovaného na zaplatenie 27.500,- eur žalobkyni v 1. rade a 23.500,- eur žalobcovi v 2. rade a nahradiť im trovy konania. V žalobe uviedli, že žalobkyňa v 1. rade je manželkou žalobcu v 2. rade, že po styku so žalobcom v 2. rade otehotnela, termín pôrodu mala určený na 14.03.2004. Jej ošetrujúcim lekárom bol gynekológ - pôrodník I. N. Y., zamestnanec žalovaného. Počas jej rizikového tehotenstva absolvovala pravidelné prehliadky, tehotenstvo prebiehalo bez komplikácií. Dňa 22.03.2004 v súvislosti s očakávaným pôrodom bola u žalovaného hospitalizovaná. Dňa 24.03.2004 jej bol podaný klystír, bola vyšetrená jej ošetrujúcim lekárom MUDr. Y., vtedajším primárom gynekologicko - pôrodnického oddelenia a ďalšími asi šiestimi lekármi, ktorí vzájomne konzultovali ďalší postup. V dopoludňajších hodinách začala mať pravidelné kontrakcie. Na otázky žalobcov týkajúce sa možnosti operačného ukončenia pôrodu sekciou reagoval ošetrujúci lekár MUDr. Y. veľmi podráždeno. O 14.50 hod. bola vzatá na sál, pôrod trval až do 15.40 hod., kedy sa narodil syn D., ktorý meral 17 cm a vážil 3300 g. Po narodení však tento nejavil známky života, bol viditeľne sinavý a s opuchom na hlavičke. Nakoľko nedýchal, bolo potrebné ho previezť do nemocnice v Martine, kde nemali voľné kapacity, nakoniec bol syn prevezený do nemocnice v Trenčíne a odtiaľ naspäť do Bojníc, kde dňa 21.05.2004 zomrel. Smrť syna D., na narodenie ktorého sa obaja veľmi tešili, ich hlboko ranila. Žalobkyňa v 1. rade sa z tejto tragickej udalosti dodnes nespamätala a musí sa v spomienkach vracat' na všetko, čo v súvislosti s pôrodom svojho synčeka prežila. Rovnako na žalobcu v 2. rade smrť synčeka hlboko zapôsobila, šokoval ho prístup pracovníkov žalovaného. Postup týchto pracovníkov žalovaného, najmä MUDr. N. Y. a S. Y. - Y. považoval za nekvalifikovaný a dospel k záveru, že títo svojim neodborným postupom zapríčinili smrť ich synčeka. Rozhodol sa podať sťažnosť Ministerstvu zdravotníctva SR a na príslušnú prokuratúru trestné oznámenie vo veci podozrenia z trestného činu ublíženia na zdraví. Trenčiansky samosprávny kraj ako zriaďovateľ žalovaného, ktorému Ministerstvo zdravotníctva SR postúpilo jeho sťažnosť, dospel k záveru, že jeho sťažnosť je dôvodná. Okresné riaditeľstvo PZ, ÚJKP, odbor všeobecnej kriminality Prievidza po prešetrení trestného oznámenia po zabezpečení znaleckého posudku Univerzity P. J. Šafárika Košice svojím uznesením

zo dňa 31.10.2008 začal vo veci trestné stíhanie voči zamestnancom žalovaného MUDr. N. Y. a S. Y. - Y., ktorí boli obvinení z trestného činu ublíženia na zdraví. K obvineniu týchto zamestnancov žalovaného došlo na základe toho, že vyšetrovateľ dospel na podklade ním zistených skutočností k odôvodnenému záveru, že uvedení zamestnanci žalovaného počas hospitalizácie žalobkyne v 1. rade včas neukončili jej tehotnosť pri príznakoch ťažkej hypoxie plodu (nedostatočné zásobenie plodu kyslíkom) a včas nevykonali cisársky rez, pričom v dôsledku tohto jej konania došlo k ťažkému poškodeniu centrálnej nervovej sústavy plodu a následnému multiorgánovému zlyhávaniu, ktoré potom viedlo k smrti novorodenca. Trestné konania k podaniu žaloby nebolo ukončené a je v štádiu prípravného konania. Žalobcovia sú presvedčení, že postup zamestnancov žalovaného v súvislosti s pôrodom žalobkyne v 1. rade boli v rozpore s ustanoveniami § 11, § 4 Zákona č. 277/1994 Zb. z. o zdravotnej starostlivosti, § 54 ods. 1, § 55 tohto zákona, ďalej podľa Zákona č. 219/2002 Zb. z. o povolani lekára (jeho prílohou je etický kódex lekára) a podľa § 11 ods. 2 tohto zákona a boli teda protiprávne. Takýto protiprávny postup mal za následok, že ním došlo k neoprávneným zásahom do osobnostných práv už zomrelého synčeka, ale i do osobnostných práv žalobcov, jeho rodičov. Nekvalifikovaným postupom zamestnancov žalovaného došlo k porušeniu najvýznamnejšej zložky osobnostného práva ich syna, a to práva na ochranu života. Narodím nadobudol ich syn spôsobilosť na práva, a teda mu prináležalo i právo na ochranu jeho osobnosti, najmä života a zdravia. V dôsledku neodborného postupu už spomínaných zamestnancov žalovaného, ktorí včas neukončili tehotnosť žalobkyne v 1. rade a včas nevykonali cisársky rez, sa ich syn narodil s vážnymi zdravotnými poruchami, ako bola ťažká asfyxia a poškodenie centrálného nervového systému, ktoré nakoniec viedli k jeho smrti. Keďže ich syn v dôsledku neoprávneného zásahu do svojej osobnosti neprežil, nemôže sa domáhať práva na ochranu svojej osobnosti. Žalobcovia si teda uplatnili nárok podľa § 15 Občianskeho zákonníka, keď po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jeho osobnosti manželovi a deťom a ak ich niet, jeho rodičom. Nárok si tiež uplatnili podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka s poukazom na to, že s ohľadom na následok, ktorý bol zásahom do práva na ochranu života ich syna spôsobený (teda na jeho smrť), nemožno sa podľa § 13 ods. 1 domáhať upustenia od zásahov do jeho práv na ochranu osobnosti, ani sa nemožno domáhať odstránenia následkov týchto zásahov. Je tiež zrejme, že prípadné ospravedlnenie sa žalovaného za zásahy jeho zamestnancov do osobnostných práv ich zomrelého syna a ich ako rodičov, nemožno považovať za postačujúce, a preto podľa nich prichádza do úvahy priznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch v zmysle § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka. Titulom náhrady nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv ich nebohého syna žalobcovia žiadajú priznať sumu 15.000,- eur, pre každého z nich po 7.500,- eur. Žalobcovia sú toho názoru, že následky nekvalifikovaného konania zamestnancov žalovaného znamenali závažný zásah aj do ich osobnostných práv, a to konkrétne do práva na ochranu rodinného a súkromného života. Na svoje prvé dieťa sa totiž veľmi tešili, jeho narodenie 9 mesiacov túžobne očakávali. V prípade žalobkyne v 1. rade išlo už o druhé tehotenstvo, pretože jej prvé tehotenstvo sa skončilo potratom a v zmysle odporúčaní MUDr. B. museli s ďalším otehotnením čakať niekoľko mesiacov. Osobitne ťažko pociťovali skutočnosť, že celé tehotenstvo prebiehalo bez komplikácií, dieťa ukážkovo rástlo a až do hospitalizácie u žalovaného nebol žiaden dôvod na obavy ohľadom jeho zdravotného stavu. Na narodenie synčeka boli duševne i materiálne pripravení, kúpili si potrebnú výbavičku, boli plní očakávania, že budú tvoriť úplnú rodinu. Tieto očakávania boli smrťou ich synčeka zmarené. Jeho smrť teda znamenala výrazný zásah do ich súkromia a rodinného života, keď stratili člena rodiny, na ktorého sa dlho tešili a ktorý žil iba takú krátku dobu. Titulom náhrady nemajetkovej ujmy, teda zásahu práv na ochranu osobnosti, žalobkyňa 1 žiadala priznať sumu 20.000,- eur a žalobca v 2. rade sumu 15.000,- eur s odôvodnením, že u oboch žalobcov došlo k podstatnému zásahu do rodinného a súkromného života, pričom miera tohto zásahu bola u žalobkyne v 1. rade o niečo väčšia, keď totiž 9 mesiacov nosila ich dieťa, absolvovala všetky lekárske prehliadky a pretrpela mimoriadne náročný, bolestivý a psychicky vyčerpávajúci pôrod, preto stratu dieťaťa vnímala ešte intenzívnejšie ako žalobca v 2. rade. Podľa žalobcov s poukazom na § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka je zodpovedným subjektom za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti žalovaný, ktorý lekárov v čase, keď došlo k ich protiprávnemu konaniu, zamestnával. Na pokus žalobcov o mimosúdne vybavenie veci žalovaný reagoval tak, že trestné stíhanie jeho zamestnancov nie je ukončené. Žalobcovia po oboznámení s obsahom znaleckého posudku podaného Univerzitou P. J. Šafárika, Košice, ktorý bol podkladom pre začatie trestného stíhania zamestnancov žalovaného, dospeli k záveru, že v dôsledku nekvalifikovaného postupu zamestnancov žalovaného došlo k smrti ich synčeka.

2. Žalobcovia v žalobe označili a so žalobou predložili tieto dôkazy: oznámenie TSK zo dňa 26.7.2004, list zo dňa 5.2.2009, odpoveď žalovaného zo dňa 20.2.2009, uznesenie OR PZ ÚJaKP Prievidza č.

ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004, rodný list a úmrtný list D. N., ako dôkaz označili tiež obsah vyšetrovacieho spisu OR PZ Prievidza č. ČVS:ORP-973/OVK.

3. Žalovaný sa k žalobe najskôr vyjadril tak, že žiada prerušiť toto konanie do právoplatného ukončenia trestného konania, v súčasnosti v štádiu prípravného konania pred OR PZ v Prievidzi.

4. Uznesením č.k. 8C/33/2009-24 zo dňa 22.06.2009 bolo konanie v tejto veci prerušené do právoplatného skončenia trestného konania voči zamestnancom žalovaného, t.j. obvinenému MUDr. N. Y. - lekárovi a O. Y. - Y. - pôrodnej asistentke z trestného činu ublíženia na zdraví. Uznesenie nadobudlo právoplatnosť 15.07.2009.

5. Dňa 30.05.2011 žalobcovia rozšírili žalobu (zmenili ju) tak, že žalobkyňa v 1. rade sa domáha v tejto veci zaplatenia sumy 110.000,- eur a žalobca v 2. rade sumy 90.000,- eur s tým, že v týchto sumách je zahrnutý nárok z titulu neoprávneného zásahu do života zomrelého dieťaťa žalobcov a jednak nárok z titulu neoprávneného zásahu do života žalobcov. Rozšírenie žaloby zdôvodnili rovnako ako žalobu podanú dňa 30.03.2009. Rozšírenie žaloby, zvýšenie uplatneného nároku žalobcovia zdôvodnili vývojom súdnej judikatúry v obdobných prípadoch.

6. Uznesením č.k. 8C/33/2009-49 zo dňa 31.08.2016 súd rozhodol o pokračovaní v konaní.

7. Uznesením č.k. 8C/33/2009-70 zo dňa 15.05.2017 súd pripustil zmenu žaloby, jej rozšírenie o zaplatenie 82.500,- eur žalobkyni v 1. rade a o zaplatenie sumy 66.500,- eur žalobcovi v 2. rade.

8. Žalovaný sa k žalobe vyjadril písomne podaním zo dňa 19.10.2016 tak, že žalobu považuje za nedôvodnú a miestami zmätočnú. Pre vznik občianskoprávnej sankcie za nemajetkovú ujmu spôsobenú neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby (žalobcov) podľa § 13 Občianskeho zákonníka musia byť splnené tieto predpoklady: a) existencia zásahu, ktorý vyvolal, alebo bol spôsobilý vyvolať ujmu spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnostných práv chránených § 11 OZ, b) neoprávnený (protiprávny) charakter tohto zásahu, c) existencia príčinnej súvislosti medzi zásahom a vzniknutou ujmou. Podľa názoru žalovaného dôsledky smrti dieťaťa žalobcov nemožno z právneho hľadiska považovať za zásah v takom zmysle slova, ako vníma OZ pre účely uplatnenia si náhrady v peniazoch za spôsobenie nemajetkovej ujmy. Absentuje tu prvok protiprávnosti a žalobcovia nepoukázali na žiadne relevantné dôkazy, ktoré by naznačovali protiprávnosť konania zo strany žalovaného. Žalobcovia v žalobe označili ako dôkaz oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti, ale Okresný súd Prievidza rozsudkom zo dňa 19.01.2015 vo veci sp. zn. 3T/29/2011 MUDr. Y. spod obžaloby oslobodil, nakoľko nepovažoval jeho pochybenie za preukázané. V žiadnom dokumente, na ktorý žalobcovia v žalobe poukázali (vrátane znaleckého posudku Univerzity P. J. Šafárika, Košice), protiprávnosť konania žalovaného buď nebola konštatovaná vôbec, alebo vzhľadom na výsledok trestného konania neobstála. Podľa žalovaného tiež absentuje aj príčinná súvislosť medzi neoprávneným zásahom do osobnosti fyzickej osoby a vznikom nemajetkovej ujmy. K výške nároku sa vyjadril tak, že v prípade eventuality, že by bol nárok žalobcov čo do svojho základu dôvodný, čo žalovaný kategoricky odmieta, nestotožňuje sa s jeho výškou. Výška náhrady nemajetkovej ujmy, ktorú žalobcovia navrhujú priznať, je nepomerne vyššia, ako náhrada, ktorú žalobcovia v texte žaloby označujú ako primeranú. V konečnom dôsledku navrhol žalobu zamietnuť.

9. Na vyjadrenie žalovaného reagovali žalobcovia písomným podaním zo dňa 30.11.2016 tak, že v čase spisovania žaloby mali k dispozícii iba oznámenie o výsledku šetrenia ich sťažnosti zo strany TSK, ktorý považoval ich sťažnosť na postup žalovaného v súvislosti s pôrodom žalobkyne v 1. rade za opodstatnenú a tiež uznesenie vyšetrovateľa OR PZ, ÚJKP Prievidza, ktorým bolo vznesené obvinenie voči zamestnancom žalovaného. Samotná skutočnosť, že MUDr. Y. bol v trestnej veci sp. zn. 3T/29/2011 oslobodený spod obžaloby pre nedostatok dôkazov, ešte neznamená, že zo strany žalovaného nedošlo pri prevádzaní uvedeného zákroku k zanedbaniu takých povinností, ktoré v konečnom dôsledku viedli ku smrti ich syna. Treba rozlišovať medzi zodpovednosťou trestnoprávnou a zodpovednosťou občianskoprávnou. Trestné konanie je ovládané zásadou „in dubio pro reo“, ktorej dôsledok je ten, že pokiaľ nie je obžalovanému v trestnom konaní nepochybne preukázaná vina, musí ho súd spod obžaloby oslobodiť. V prípade MUDr. N. Y. došlo k jeho oslobodeniu spod obžaloby preto, že sa u žalovaného stratili originály CTG záznamov, v dôsledku čoho potom podľa znalca nebolo možné určiť, kedy obžalovaný hypoxiu plodu zistil. I podľa názoru trestného súdu zodpovedajú za smrť syna žalobcov

pracovníci NsP v Bojniciach, pretože títo zanedbali starostlivosť o prvoroďičku, ktorá bola navyše vedená na rizikovom oddelení a u žalovaného, pričom nebola vedená ani riadna zdravotná dokumentácia poškodennej. Podľa názoru žalobcov i napriek oslobodzujúcemu rozsudku Okresného súdu Prievidza sp. zn. 3T/29/2011 je preukázaná zodpovednosť žalovaného za zásah do ich osobnostných práv. K výške uplatneného nároku dodal, že je vecou úvahy súdu, aby rozhodol o výške žalobcami požadovanej náhrady.

10. Žalovaný na vyjadrenie žalobcov reagoval písomne podaním zo dňa 22.12.2016 tak, že v zmysle rozsudku vo veci sp. zn. 3T/29/2011 Okresného súdu Prievidza nešlo o jediný dôvod, prečo bol MUDr. Y. spod obžaloby oslobodený.

11. K zmene žaloby sa žalovaný vyjadril písomným podaním zo dňa 27.6.2017 tak, že vznáša námietku premlčania žalovaného nároku. Podľa žalovaného v zmysle žaloby malo k následku tvrdeného pochybenia zamestnancov žalovaného dôjsť dňa 21.05.2004 a žaloba bola podaná až dňa 30.03.2009, teda po uplynutí všeobecnej premlčacej lehoty. Podľa žalovaného nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je majetkovým právom podliehajúcim premlčaniu. Tento názor je v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou súdov SR. Žalovaný tak na základe vznesenej námietky premlčania navrhol žalobu žalobcov zamietnuť.

12. K vznesenej námietke premlčania žalobcovia reagovali písomným podaním zo dňa 29.06.2017 takto: nie je sporné, že k zásahu do osobnostných práv žalobcov zo strany zamestnancov žalovaného došlo ešte v roku 2004. Rovnako nie je sporné, že žalobu v predmetnej veci podali dňa 30.03.2009, t.j. takmer 5 rokov po spomínanej tragickej udalosti. Faktom je i to, že v zmysle súčasnej judikatúry uvedenej žalovaným, sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej lehote, ktorej začiatok je viazaný na okamih, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu objektívne spôsobilému porušiť alebo ohroziť osobnostné práva fyzickej osoby a premlčacia doba teda začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv. Faktom je i to, že v čase, v ktorom došlo k neoprávnenému zásahu do ich osobnostných práv (marec - máj 2004), zastávala ešte judikatúra najvyšších súdov názor, v zmysle ktorého právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ je nepremlčateľným právom (viď napr. rozsudok NS ČR z 28.06.2007 sp. zn. 30Cdo/792/2007). Z obsahu príloh priložených k žalobe tiež vyplýva, že žalobcovia museli dlhú dobu čakať na prešetrenie postupu zamestnancov žalovaného v súvislosti s realizáciou pôrodu (prešetrovanie sťažnosti adresovanej zriaďovateľovi žalovaného, podanie trestného oznámenia) a je tiež zrejmé, že po smrti ich dieťaťa sa dlhú dobu psychicky spamätávali, pričom žalobkyňa v 1. rade i dnes, viac ako 13 rokov po tragickej udalosti, stále ťažko znáša akúkoľvek pripomienku na túto udalosť. Preto súd pri rozhodovaní o žalovaným vznesenej námietke premlčania by mal starostlivo zvážiť, či jej vznesenie zo strany žalovaného neodporuje dobrým mravom. Poukázal pritom na Nález ÚS ČR z 05.08.2010 sp. zn. II.ÚS/3168/2009, ďalej na rozhodnutia NS ČR sp. zn. 30Cdo/792/2007, 30Cdo/154/2007 a 30Cdo/1522/2007. K zmene judikatúry a k ustáleniu právneho názoru v súvislosti s problematikou premlčateľnosti predmetného práva došlo tak až podstatne neskôr. Teda žalobcovia po smrti synčeka vychádzali zo spomínanej judikatúry a právnej teórie, v zmysle ktorej sa ich nároky na náhradu nemajetkovej ujmy, ku ktorej došlo zásahom do ich osobnostných práv, nemôžu premlčať, keďže sú ich súčasťou. Za spomínanej situácie, ako aj s poukazom na šetrenie ich sťažnosti na zamestnancov žalovaného, trestné oznámenie a čakanie na spôsob jeho vybavenia treba považovať vznesenie námietky premlčania zo strany žalovaného za také, ktoré sa prieči dobrým mravom, a teda súd by preto nemal na žalovaným vznesenú námietku prihliadnuť.

13. Zástupca žalobcov ďalej doplnil, že ak sa súd stotožní s námietkou premlčania, mal by posúdiť, či vznesenie takejto námietky v tom ktorom prípade neodporuje dobrým mravom. Poukázal na to, že v čase, keď došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv maloletého U.a jeho rodičov a k narušeniu rodinných väzieb, prevažná časť judikatúry, či právna teória zastávala názor, v zmysle ktorého je i nárok na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do osobnostných práv nepremlčateľný, keďže bezprostredne súvisí s osobnostnými právami a nejde teda o obdobu náhrady škody. Z tohto názoru a stanoviska uvedeného v rozhodnutiach NS SR a v právnej teórii vychádzali i žalobcovia pri uplatňovaní svojich nárokov, keď mali za to, že v čase, keď došlo k zásahu do ich osobnostných práv a práv ich dieťaťa, bolo ich majetkové právo na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej zásahom do spomínaných práv nepremlčateľné, a teda nepodlieha premlčaniu. Judikatúra sa postupom času zmenila a cca od roku 2009 je už ustálený ako v právnej teórii tak i v súdnej praxi jednoznačný názor,

že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podlieha premlčaniu, keďže ide o majetkové právo a toto sa premlčuje v trojročnej premlčacej dobe odo dňa nasledujúceho po tom, čo k zásahu do osobnostných práv žalobcov došlo. Táto zmena judikatúry a právnej teórie nastala definitívne až v období, keď by už inak, ak by sa na ňu prihliadalo, boli nároky žalobcov premlčané. Žalobcovia čakali dlhú dobu na výsledky šetrenia ich sťažnosti, ktorými sa obracali na samosprávny kraj a ktorými namietali postup zamestnancov žalovaného pri pôrode žalobkyne v 1. rade (sťažnosť v súvislosti s odpoveďou TSK Trenčín z 26.07.2004 - Oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti). Dlho sa čakalo na výsledok ich následného trestného oznámenia, ktoré podali na políciu a o ktorom sa rozhodovalo až oveľa neskôr (na základe trestného oznámenia, ktoré vo veci žalobcovia podali v roku 2005, sa vo veci začalo trestné stíhanie až na základe uznesenia OR PZ Prievidza zo dňa 14.01.2005, pričom k vzneseniu obvinenia došlo až v roku 2008 na základe uznesenia ORP-973/OVK -PD-2004 zo dňa 31.10.2008). Žalobcovia v dôsledku ujmy, ktorú utrpeli, boli veľmi dlho v takom stave, že nedokázali predvídať možnosť zmeny judikatúry a právnej teórie a ťažko sa spamätávali zo spomínanej tragickej udalosti (predmetná udalosť doliehala na žalobcov ťažko v období aspoň troch rokov, keďže išlo o plánované, očakávané rodičovstvo, žalobkyňa v 1. rade ešte i dodnes cíti psychické pohnútky pri spomienke na uvedenú udalosť). Žalobcovia navrhli, aby súd vznesenú námietku premlčania zo strany žalovaného vyhodnotil ako takú, ktorá je v danom prípade v rozpore s dobrými mravmi a následne sa zaoberal základom uplatnených nárokov a ich výškou.

14. Zástupca žalovaného doplnil, že v čase zásahu do osobnostných práv žalobcov bola judikatúra v Slovenskej republike vcelku jednotná. Zastávala názor, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy je premlčateľné majetkové právo. Judikatúra v ČR až v roku 2007 uvádzala názory, že aj právo na náhradu nemajetkovej ujmy patrí do osobnostných práv a považuje sa za právo nepremlčateľné, t.j. tri roky po tom, čo nastala udalosť, ktorou sa zasiahlo do osobnostných práv žalobcov. V čase rozhodnutia českého súdu citovaného v stanovisku právneho zástupcu žalobcov bolo právo na náhradu nemajetkovej ujmy premlčané (rozsudok NS ČR z 28.06.2007 sp. zn. 30Cdo/792/2007). K zjednoteniu českej i slovenskej judikatúry došlo rozsudkom Najvyššieho súdu ČR zo dňa 12.11.2008 sp. zn. 31Cdo 3161/2008, t.j. pred podaním žaloby žalobcov, ktorí žalobu podali až 30.03.2009. S poukazom na rozhodnutie NS ČR z 31.10.2012 sp. zn. 30Cdo/970/2012 sa žaloby a vznesené námietky podané v období nejednotnosti judikatúry, to znamená v období od roku 2007 až do vydania zjednocujúceho stanoviska NS ČR z roku 2008, majú posudzovať osobitne, s poukazom na odporovateľnosť dobrým mravom, a to iba z dôvodu nejednotnosti judikatúry v tomto období. Následne podané žaloby sa už posudzujú podľa ustanovení o premlčaní majetkových práv. Keďže žaloba bola podaná až po vydaní tohto zjednocujúceho stanoviska (judikatúry ČR), je žalovaný toho názoru, že by sa premlčanie nemalo posudzovať v tomto prípade osobitne s poukazom na dobré mravy. Právo žalobcov na nemajetkovú ujmu, (ak by aj nejaké bolo), bolo premlčané už v roku 2007. Sťažnosť žalobcov bola TSK prešetrená už v roku 2004, trestné stíhanie začalo v roku 2005, teda ešte pred premlčaním majetkového práva žalobcov, preto žalobcovia mali dostatok času podať žalobu. Podľa uznesenia NS ČR z 31.10.2012 sp. zn. 30Cdo/970/2012 NS ČR vznesenie námietky premlčania nie je v rozpore s dobrými mravmi. Uzavrel, že žalovaný vzniesol námietku premlčania voči všetkým nárokom žalobcov, teda aj voči nárokom uplatneným pôvodnou žalobou podanou 30.03.2009 i rozšírenou žalobou zo dňa 27.05.2011, doručenou súdu dňa 30.05.2011. Námietku premlčania žalovaný podal až po úplnom preštudovaní podaní obsiahnutých v súdnom spise a tiež časových súsledností s udalosťou, ktorá mala spôsobiť vznik nároku na náhradu nemajetkovej ujmy. Doplnil, že žalovaný môže kedykoľvek za konania vzniesť námietku premlčania. Má za to, že vznesená námietka premlčania žalovaným nie je v rozpore s dobrými mravmi.

15. Zástupca žalobcov reagoval takto: faktom je, že na Slovensku v období od roku 2004 do najmenej konca roka 2007, prípadne 2008, žalovaným uvádzaná ustálená judikatúra neexistovala a žalobcovia vychádzali z českej judikatúry, na ktorú poukazuje vo svojom podaní. V čase ustálenia českej judikatúry už by bol nárok žalobcov premlčaný. Od žalobcov ako laikov bolo ťažko možné požadovať, aby sledovali zmeny v rozhodovacej praxi súdov a v právnej teórii, a preto, keď žalobu podávali v roku 2009, opierajúc sa pritom o spomínané rozhodnutie českých najvyšších súdov týkajúce sa nepremlčateľnosti takýchto nárokov, nemožno im to zazlievať, najmä ak by sa vec posudzovala z hľadiska súčasnej ustálenej judikatúry, boli by už koncom roku 2007 ich nároky premlčané.

16. Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcov, listinami - oznámením TSK zo dňa 26.7.2004, listom zo dňa 5.2.2009, odpoveďou žalovaného zo dňa 20.2.2009, uznesením OR PZ ÚJaKP Prievidza č. ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004, rodným listom a úmrtným listom H., obsahom spisu sp. zn. 3T/29/2011

tunajšieho súdu (v ňom pripojeného spisu OR PZ Prievidza č. ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004), na základe čoho zistil tento skutkový stav:

17. Podľa rodného listu XX. Z sa Z.r N. narodil dňa XX.XX.XXXX. V rodnom liste je ako otec je zapísaný S. N., nar. XX.XX.XXXX a ako matka Z. B., nar. XX.XX.XXXX. Podľa úmrtného listu D. N. zomrel dňa XX.XX.XXXX v Bojniciach.

18. Z výsluchu žalobkyne v 1. rade Z.úd zistil, že priezvisko B. je jej rodné priezvisko, v súčasnosti má priezvisko N.. Manželstvo so žalobcom v 2. rade uzavrela dňa 06.11.2004. Pred otehotnením so synom D. pôvodne pracovala v trvalom pracovnom pomere. Po otehotnení z dôvodu, že mala rizikové tehotenstvo, bola doma. Jej tehotenstvo so synom D. bolo v poradí druhé tehotenstvo, predtým mala potrat. Po smrti syna D. tri mesiace na to opäť otehotnela. Aj jej ďalšie tehotenstvo bolo rizikové. Dňa 24.05.2005 porodila v NsP Handlová cisárskym rezom dievčatko Y.. Dieťa je zdravé. S mal. Y. bola následne na rodičovskej dovolenke. Po skončení RD pracovala ako opatrovateľka svojej svokry a poberala opatrovateľský príspevok. Celé obdobie po smrti syna D. bolo pre ňu trápením. Na základe spoločnej dohody so žalobcom v 2. rade robili kroky, ktorými chceli preukázať zabitie dieťaťa, teda že k smrti dieťaťa došlo neprávom. Už po narodení syna D. sa zaoberali touto myšlienkou, lebo im bola známa diagnóza syna D. pri jeho narodení. Ako prvé v poradí sa obrátili na MZ SR, na vtedajšieho ministra MUDr. Zajaca v roku 2004 v čase, kedy syn D. ešte žil. Z MZ SR dostali odpoveď, že náš list odstupujú na TSK, ktorý im odpovedal listom zo dňa 26.07.2004. Myslí si, že potom, čo začala konať polícia, nechali vec riešiť políciou. Políciou boli vypočúvaní. Bola na všetkých súdnych pojednávaníach v trestnej veci. Nevie uviesť, odkedy ju zastupoval v trestnom konaní JUDr. Roman Cibulka. Po pôrode syna D. nenavštívila psychológa alebo psychiatra, pomáhala jej rodina.

19. Z výsluchu žalovaného v 2. rade bolo zistené, že asi týždeň po pôrode syna D. sa obrátil na MZ SR, odpoveďou na jeho podanie bolo oznámenie TSK Trenčín z 26.07.2004. Podával trestné oznámenie na Okresnú prokuratúru Prievidza. Čakali na vyjadrenia MZ SR a potom na to, či niekto bude obvinený, obžalovaný. Pred pôrodom syna D. pracoval. Bol podnikateľ a podnikal aj po smrti D.. Po narodení a po smrti syna D. nebol hospitalizovaný, nenavštívil psychológa alebo psychiatra. Podanie žaloby s odstupom času po smrti syna dňa 30.3.2009 zdôvodnil tým, že sú jednoduchí ľudia, v danom čase podnikal, tešili sa na dieťa, v prvom rade im išlo o spravodlivosť a zistenie ako to bolo. O odškodnení neuvažovali, začali o ňom uvažovať až neskôr. Pre nich bolo prvoradá zistiť, kto pochybil. Trvalo tri roky, kým bol podaný znalecký posudok z Košíc, zistili, že došlo k strate dokumentácie CT prístroja v zdravotnej dokumentácii manželky. Keď bol znalecký posudok Univerzity P.J.Šafárika v ich prospech, t.j. v zmysle, že je vinný personál nemocnice, začali uvažovať o odškodnení. Priebeh pôrodu konzultoval s gynekológom z Bánoviec nad Bebravou, ten povedal, že tomu nechápe, že študent medicíny vie, ako má postupovať. Podať sťažnosť sa rozhodol sám. Podanie sťažnosti ani podanie trestného oznámenia s nikým nekonzultoval. Súčasného splnomocneného zástupcu splnomocnili v trestnej veci po vznesení obvinenia voči zamestnancom NsP Bojnice. Smrť syna ho zasiahla, nevedel sa v práci sústrediť. Potvrďuje výpoveď žalobkyne v 1. rade.

20. V liste Trenčianskeho samosprávneho kraja zo dňa 26.07.2004 adresovaného žalobcovi v 2. rade nazvanom Oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti, TSK, Odbor zdravotníctva a humánnej farmácie oznámil, že mu bola Ministerstvom zdravotníctva SR z vecnej príslušnosti postúpená na priame vybavenie sťažnosť žalobcu v 2. rade, v ktorej žiada o prešetrenie postupu zdravotníckych pracovníkov NsP Prievidza, so sídlom v Bojniciach pri pôrode jeho družky slečny Z. B.. Na základe tohto podnetu sťažnosť prerokovala šetriaca komisia vymenovaná riaditeľom NsP Prievidza, ktorá pri svojom rokovaní mala k dispozícii okrem kompletnej zdravotnej dokumentácie slečny B. a novorodeného dieťaťa, stanoviská všetkých dotknutých pracovníkov NsP Prievidza, aj odborné stanovisko primára MUDr. XX.XX.XXXX, krajského odborníka Ministerstva zdravotníctva SR pre gynekológiu a pôrodníctvo a stanovisko MUDr. XX.XX.XXXX, primárky novorodeneckého oddelenia NsP Trenčín. TSK si dodatočne vyžiadala ešte stanovisko MUDr. XX.XXX,- CSc., krajského a súčasne aj hlavného odborníka MZ SR pre pediatriu. Na základe údajov zo zdravotnej dokumentácie, stanoviská dotknutých zamestnancov NsP Prievidza, krajských odborníkov MZ SR a záveru šetriacej komisie uzavrel, že sťažnosť považuje za opodstatnenú. Pri prešetrení sťažnosti a zisťovaní skutkového stavu bolo hodnoverným spôsobom preukázané, že v konkrétnom prípade vzhľadom k včasnému neindikovaniu operačného ukončenia pôrodu došlo k ťažkej asfyxii novorodenca, u ktorého napriek resuscitácii a následnej komplexnej liečbe pretrvávala závažná porucha vedomia s nevybavnými reflexami a postupne sa vyvinula decerebračná

rigidita, apalický syndróm s atrofiou mozgu a hydrocefalom. Súčasne TSK predložil návrh Regionálnej lekárskej komore v Trenčíne na posúdenie odbornej spôsobilosti I. N. Y., I. I. D. a I. D. D..

21. Na písomný pokus žalobcov o mimosúdne vybavenie veci zo dňa 05.02.2009 adresované žalovanému týkajúce sa uplatnenia nárokov z porušenia osobnostných práv vo výške 31.000,- eur žalovaný listom z 20.02.2009 oznámil, že v právnej veci prebieha trestné stíhanie zamestnancov ich organizácie a že ak sa v trestnom konaní pred súdom jednoznačne preukáže zavinenie nemocnice, resp. jej zamestnancov, prejavuje ochotu vstúpiť do rokovania s rodičmi nebohého.

22. OR PZ, ÚJaKP, Odbor všeobecnej kriminality Prievidza z 31.10.2008 uznesením č. ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004 zo dňa 31.10.2008 rozhodol, že stíha MUDr. N. Y., nar. XX.XX.XXXX a S. Y. - Y. ako obvinených za trestný čin ublíženia na zdraví, že v dňoch od 22.03.2004 do 24.03.2004 na gynekologickom oddelení v NsP Bojnice počas hospitalizácie rodičky Z. B., nar. XX.XX.XXXX ako ošetrojúci personál včasne neukončili tehotnosť rodičky pri príznakoch ťažkej hypoxie plodu (nedostatočné zásobenie plodu kyslíkom) a včasne nevykonali cisársky rez, pričom v dôsledku toho došlo k ťažkému poškodeniu CNS plodu a následne multiorgánové zlyhávanie, ktoré viedlo k smrti novorodenca.

23. Podľa § 100 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právo sa premlčí, ak sa nevykonalo v dobe v tomto zákone ustanovenej (§ 101 až 110). Na premlčanie súd prihladne len na námietku dlžníka. Ak sa dlžník premlčania dovoľá, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať.

24. Podľa § 100 ods. 2 veta prvá Občianskeho zákonníka, premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva.

25. Podľa § 101 Občianskeho zákonníka, pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

26. Podľa § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávných vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

27. V tejto veci sa žalobcovia žalobou podanou dňa 30.03.2009 domáhali práva na ochranu osobnosti, a to práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, a to jednak z titulu neoprávneného zásahu do ich osobnosti podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka a jednak ako rodičia z titulu neoprávneného zásahu do osobnosti ich nebohého syna D. N. podľa § 15 Občianskeho zákonníka. V zmysle § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa ods. 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Výšku tejto náhrady podľa ods. 2 tohto paragrafu určí súd s prihliadnutím na závažnosť vznikutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo. V zmysle § 15 Občianskeho zákonníka po smrti fyzickej osoby patrí uplatňovať právo na ochranu jej osobnosti manželovi a deťom, a ak ich niet, jej rodičom.

28. Žalobcovia podali žalobu dňa 30.03.2009. K žalobe pripojili označené dôkazy, okrem iného Oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti zo dňa 26.07.2004, uznesenie OR PZ, ÚJaKP, Odbor všeobecnej kriminality Prievidza č. ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004 zo dňa 31.10.2008, rodný a úmrtný list N.Z listín vyplýva, že Viktor N., syn žalobcov, narodený 24.03.2004 zomrel dňa 21.05.2004. Oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti Trenčianskeho samosprávneho kraja Trenčín je adresované žalobcovi v 2. rade a je datované 26.07.2004. V tomto Oznámení TSK uzavrel sťažnosť žalobcu v 2. rade tak, že ju považuje za opodstatnenú. Podľa TSK bolo preukázané, že v konkrétnom prípade vzhľadom k včasnému neindikovaniu operačného ukončenia pôrodu došlo k ťažkej asfyxii novorodenca (Y.), u ktorého napriek resuscitácii a následnej komplexnej liečbe pretrvávala závažná porucha vedomia s nevybavnými reflexami a postupne sa vyvinula decerebračná rigidita, apalický syndróm s atrofiou mozgu a hydrocefalom. TSK takto odpovedal na sťažnosť žalobcu v 2. rade o prešetrenie postupu zdravotníckych pracovníkov NsP Prievidza so sídlom v Bojniciach pri pôrode jeho družky Z. B., t.j. žalobkyne v 1. rade. Skutočnosťou tiež je, že OR PZ, ÚJaKP, Odbor všeobecnej kriminality Prievidza uznesením č. ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004 zo dňa 31.10.2008 začal stíhanie MUDr. N. Y. a S. Y. - Y. ako obvinených za trestný čin ublíženia na zdraví na základe vyššie uvedených skutočností. Z obsahu

tohto uznesenia vyplýva, že v predmetnej veci bolo začaté trestné stíhanie pre trestný čin ublíženia na zdraví dňa 14.01.2005 a že konanie obvinených je preukázané výpoveďou poškodených Z. N., S. N., ďalších (tam) vymenovaných svedkov a tiež znaleckého posudku Univerzity P.J. Šafárika Košice.

29. Keďže žalovaný v tejto veci v priebehu konania namieta uplatnené právo, súd skúmal, či námietka premlčania je dôvodná alebo nie, teda či uplatnené právo žalobcov je alebo nie je premlčané. Keďže žalobcovia považujú vznesenú námietku premlčania za takú, ktorá je v rozpore s dobrými mravmi, súd posudzoval aj to, či uplatnenie námietky premlčania žalovaným je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi. Súd dodáva, že majú na zreteli zásahu hospodárnosti konania, prednostne posudzoval vznesenú námietku premlčania a prípadný jej rozpor s dobrými mravmi bez toho, aby skúmal samotnú existenciu subjektívneho práva žalobcov bez vykonávania ďalších dôkazov (viď § 100 ods. 1 veta tretia Občianskeho zákonníka).

30. Premlčanie je kvalifikované uplynutie času, v dôsledku ktorého súdnu vymáhateľnosť možno odvrátiť námietkou. Zmyslom tohto inštitútu je zvýšenie istoty v právnych vzťahoch. Premlčaním právo nezaniká, iba sa závažne oslabuje. Uplatnenie námietky premlčania spôsobuje zánik súdnej vymáhateľnosti, v dôsledku čoho súd premlčané právo nemôže priznať. Základným účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti.

31. Konanie o práve na ochranu osobnosti je návrhovým konaním. Jednotné právo na ochranu osobnosti fyzickej osoby je zabezpečované čiastkovými prostriedkami, ktoré sú relatívne samostatné. Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka predstavuje jedno z parciálnych a relatívne samostatných prostriedkov ochrany jednotného práva na ochranu osobnosti fyzickej osoby. Ak obsahom tohto nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky, teda inými slovami právo, nárok na náhradu nemajetkovej ujmy podlieha premlčaniu. Súdna prax ustálila, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka podlieha premlčaniu vo všeobecnej trojročnej lehote počítanej od okamihu zásahu do práv fyzickej osoby na ochranu osobnosti.

32. Premlčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (§ 101 Občianskeho zákonníka). Smrť syna žalobcov bol jedným zásahom do ochrany osobnosti žalobcov, aj keď jeho účinky môžu pretrvávať po dlhú dobu. Do práva na život syna žalobcov D. N. a do práva na ochranu osobnosti žalobcov došlo smrťou D. N. dňa 21.05.2004. Preto žalobcovia mohli svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prvýkrát vykonať deň nasledujúci po smrti ich syna XCdo/XXX/XXXX t.j. dňa 22.05.2004. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 22.05.2007. Žalobcovia však podali žalobu na súde až dňa 30.03.2009, t.j. po uplynutí premlčacej doby.

33. V Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 4/2014 bolo pod č. 58/2014 publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.11.2012 vo veci sp. zn. 2Cdo/194/2011, ktorého právna veta znie: „Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. V tomto rozhodnutí Najvyšší súd SR uzavrel, že v prípade práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka napriek tomu, že ide o satisfakciu v oblasti nemateriálnych osobnostných práv, jeho vyjadrenie peňažným ekvivalentom má za následok, že ide o osobné právo majetkovej povahy. Ak teda obsahom nároku na náhradu nemajetkovej ujmy je požiadavka na zaplatenie peňažnej sumy, potom princíp právnej istoty vylučuje, aby plynutiu času neboli priznané žiadne právne účinky. Najvyšší súd SR v tomto rozsudku tiež poukázal na obdobný právny záver, ku ktorému dospel Najvyšší súd SR vo svojom rozhodnutí sp. zn. 5Cdo/278/2007 z 25.09.2008.

34. V rozsudku vo veci sp. zn. 5Cdo/278/2007 zo dňa 25.09.2008 Najvyšší súd SR riešil odvolacím súdom (Krajským súdom v Košiciach) vymedzenú právnu otázku, na riešenie ktorej pripustil proti svojmu rozsudku dovolanie, a to, či sa premlčuje právo fyzickej osoby na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako jedného z prostriedkov právnej ochrany práva na ochranu osobnosti podľa § 11 Občianskeho zákonníka v spojení s ustanovením § 13 ods. 2 a 3 tohto zákonníka, majú za to, že ide o rozhodnutie zásadného právneho významu, keď otázka premlčania práva na náhradu nemajetkovej

ujmy v peniazoch nie je v praxi súdov riešená rovnako, keď oproti názorom o premlčaní nároku na peňažné zadosťučinenie v prípade práva na ochranu osobnosti súdno - aplikačná prax v niektorých prípadoch pripustila aj opačný právny názor. Krajský súd v Košiciach ako odvolací súd uzavrel, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 a 3 Občianskeho zákonníka sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe. Dovolací súd predmetný záver odvolacieho súdu o premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch považoval za správny a s týmto záverom odvolacieho súdu sa dovolací súd stotožnil. Súčasne doplnil, že i podľa jeho názoru je právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje. Podotkol, že popri výrazných osobnostiach českej právnej vedy, zástancov premlčateľnosti tohto práva, nie je ani v slovenskej právnej teórii ojedinelý názor, že sa premlčuje právo na peňažné zadosťučinenie podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (napr. komentár k Občianskemu zákonníku, C. D. a kolektív, rok 2008).

35. Obdobný záver o premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe, zaujal aj Najvyšší súd SR vo svojom uznesení vo veci sp.zn. 5Cdo/265/2009 zo dňa 17.02.2011. Stotožnil sa tak s rovnakým názorom Krajského súdu v Nitre. Doplnil, že k obdobnému právnomu záveru o premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch dospel Najvyšší súd Slovenskej republiky aj vo svojom rozhodnutí sp.zn. 5Cdo 278/2007 zo dňa 25.9.2008. Tiež uviedol, že rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/1522/2007 z 28.06.2007, podľa ktorého právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka nepodlieha premlčaniu, nebolo prijaté na publikovanie v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk, ale naopak v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk bol publikovaný rozsudok Vrchného súdu v Olomouci sp. zn. 1Co/63/2003 zo dňa 17.02.2004 zastávajúci opačný názor, t.j. že ide o právo, ktoré sa premlčuje, keďže ide o majetkový nárok, ktorý sa odvíja od osobnostného nepremľateľného práva (Rc 4/2008).

36. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch (§13 ods. 2 a 3) je upravená v Občianskom zákonníku od účinnosti zákona č. 87/1990 Zb., ktorým sa mení a dopĺňa Občiansky zákonník, t.j. od 29.3.1990. Rovnaká právna úprava platila aj v Českej republike do účinnosti zákona č. 89/2012 Sb. Občianskeho zákonníka, ktorý nadobudol účinnosť od 1.1.2014. Súd preto nižšie uvádza i súdnu prax a judikatúru v Českej republike.

37. Záver, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka podlieha premlčaniu v súlade s § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka, vyvodil aj Vrchný súd v Olomouci vo svojom rozhodnutí zo dňa 17.02.2004 vo veci sp. zn. 1Co/63/2003. Tento súd sa nestotožnil s iným právnym názorom (že právo na náhradu nemajetkovej ujmy sa nepremľčuje) uvedeným v rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR zo dňa 25.9.2003 sp.zn. 30Cdo 1542/2003. Toto rozhodnutie Vrchného súdu v Olomouci bolo prijaté dňa 14.11.2007 na zaradenie do Zbierky súdnych rozhodnutí a stanovísk rozhodnutí Vrchného soudu v Olomouci pod R/4/2008. Jeho právna veta znie: Právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa ustanovenia § 13 ods. 2 OZ je právom majetkovej povahy, ktoré sa premlčuje vo všeobecnej premlčacej dobe.

38. Veľký senát Najvyššieho súdu Českej republiky v rozhodnutí sp. zn. 31Cdo/3161/2008 zo dňa 12.11.2008 (uverejnenom v Sbírcce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 73, ročník 2009) uzavrel, že je to obsah nároku, nie predmet jeho ochrany, čo je pre povahu nároku určujúce, či sa uplatní všeobecný právny inštitút premlčania oslabujúci jeho vymáhateľnosť v závislosti na okamžiku jeho uplatnenia pred súdom a na dispozitovanom správaní žalovaného. Vyslovil názor, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka podlieha premlčaniu, pričom uviedol, že k tejto otázke bolo v Sbírcce soudních rozhodnutí a stanovisek, ročník 2008 Sešit č. 1, pořadové č. 4 (R/4/2008) publikované rozhodnutie so záverom, že toto právo sa premlčuje. Obdobný záver zaujal aj Najvyšší súd ČR vo svojom rozsudku sp. zn. 30Cdo/3996/2008 z 11.3.2010.

39. Súd vzhľadom na ustálenú rozhodovaciu prax, najmä na publikované rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 27.11.2012 vo veci sp. zn. 2Cdo/194/2011 v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR č. 4/2014 pod č. 58/2014 uzavrel, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu v trojročnej premlčacej dobe. Uplatnené právo žalobcov v žalobe podanej dňa 30.3.2009 i v zmenenej, rozšírenej žalobe dňa 30.5.2011 je premlčané. Premľčacia doba začína plynúť dňom nasledujúcim po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv (§ 101 Občianskeho zákonníka). Smrť syna žalobcov bol jedným zásahom

do ochrany osobnosti žalobcov, aj keď jeho účinky môžu pretrvávať po dlhú dobu. Do práva na život syna žalobcov XX.XX.XXXX.a do práva na ochranu osobnosti žalobcov došlo smrťou Viktora Jašku dňa 21.05.2004. Preto žalobcovia mohli svoje právo na uplatnenie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch prvýkrát vykonať deň nasledujúci po smrti ich syna XX.XX.XXXX t.j. dňa 22.05.2004. Od tohto dňa začala plynúť všeobecná trojročná premlčacia doba, ktorá skončila dňa 22.05.2007. Žalobcovia však podali žalobu na súde až dňa 30.03.2009, resp. 30.5.2011 (rozšírenie žaloby), t.j. po uplynutí premlčacej doby.

40. Je pravdou, že Najvyšší súd ČR vo svojom rozhodnutí z 28.06.2007 pod sp. zn. 30Cdo/792/2007 uviedol, že otázka premlčateľnosti alebo nepremľateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy je považovaná za spornú po celú dobu od novelizácie § 13 Občianskeho zákonníka vykonanej Zákomom č. 87/1990 Zb., ktorým bola zakotvená možnosť postihnutej fyzickej osoby požadovať zadosťučinenie v peniazoch a tiež poukázal aj na publikované články s názorom, že právo na zadosťučinenie je majetkovým právom, ktoré podlieha premlčaniu, ale aj na názor v inom publikovanom článku, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy nepodlieha premlčaniu. V odôvodnení rozsudku Najvyššieho súdu ČR je i spomenutý rozsudok Najvyššieho súdu ČR zo dňa 25. 9. 2003 sp. zn. 30Cdo/1542/2003, ktorý uzavrel, že dané právo sa nepremľčuje. V danom rozhodnutí Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30Cdo/792/2007 najvyšší súd uzavrel, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka je nepremľateľným nárokom. Obdobný záver (súd podotýka, že išlo o rovnaký senát) zaujal aj Najvyšší súd ČR vo svojom rozsudku 30Cdo/1522/2007 z 28.06.2007. V rozsudku sp. zn. 30Cdo/970/2012 z 31.10.2012 Najvyšší súd ČR poukázal na Nález II. ÚS/3/10 Ústavného súdu ČR, ktorý vyslovil záver, že v súdnych rozhodnutiach začatých pred rozhodnutím Veľkého senátu Najvyššieho súdu ČR resp. pred uverejnením rozsudku Vrchného súdu v Olomouci (R 4/2008) v Zbierke súdnych rozhodnutí a stanovísk by všeobecné súde mali posudzovať otázku premlčania uplatňovaného práva na náhradu nemajetkovej ujmy podľa ustanovenia § 13 Občianskeho zákonníka v každom jednotlivom prípade veľmi citlivo a mali by venovať zvýšenú pozornosť otázke, či vznesenie námietky premlčania neodporuje dobrým mravom.

41. Žalovaný v súvislosti s námietkou premlčania a posúdením, či vznesená námietka premlčania je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, poukázal na rozhodnutie: Nález Ústavného súdu ČR z 05.08.2010, sp. zn. II.ÚS/3168/2009. Z tohto rozhodnutia vyplýva že vznesenie námietky premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje, môžu však nastať situácie, keď uplatnenie tejto námietky je výrazom zneužitia práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by za takejto situácie zánik nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil. V danej veci išlo o situáciu, keď žalobcovia podali žalobu na náhradu nemajetkovej ujmy za neoprávnený zásah do ich osobnostných práv 02.02.2005, keď podľa ich tvrdenia v danom čase judikatúra všeobecných súdov vychádzala zo záveru o nepremľateľnosti práva na poskytnutie primeraného zadosťučinenia a za neoprávnený zásah do práva na ochranu osobnosti s poukazom na rozsudok Najvyššieho súdu ČR z 25.09.2003 sp. zn. 30Cdo/1542/2003 a keď k judikatúrnemu posunu v tejto otázke došlo rozsudkom Veľkého senátu občianskoprávneho a obchodného kolégia Najvyššieho súdu ČR z 12.11.2008 sp. zn. 31Cdo/3161/2008, v ktorom Najvyšší súd ČR uviedol, že právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 premlčaniu podlieha. Z nálezu Ústavného súdu ČR z 05.08.2010 sp. zn. II.ÚS/3168/09 ďalej vyplýva, že Krajský súd v Plzni pri rozhodnutí rozsudkom č.k. 19C/12/2005-122 zo dňa 26.04.2006 posúdil, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy je nepremľateľný, ale Vrchný súd v Prahe ako odvolací súd v rozsudku č.k. 1Co/265/2006-170 zo dňa 22.02.2007 dospel k odlišnému hodnoteniu otázky premlčania. Keďže aj vzhľadom k záverom nálezu Ústavného súdu ČR sp. zn. I.ÚS/85/04 sa právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčuje, uzavrel, že v danom prípade ide o právo majetkovej povahy, ktoré podlieha premlčaniu vo všeobecnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka. Ústavný súd ČR v danom rozhodnutí sp. zn. II.ÚS/3168/09 poukázal tiež na to, že ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka platí i pre výkon práva vzniesť námietku premlčania s tým, že uplatnenie námietky premlčania by mohlo byť len výnimočne výkonom práva v rozpore s dobrými mravmi len vtedy, ak by táto námietka bola len prostriedkom umožňujúcim značne poškodiť účastníka právneho vzťahu. O konaní vykazujúcom znaky priameho úmyslu poškodiť druhého účastníka by ale nebolo možné uvažovať z okolností a dôvodu, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodený, ale len z konkrétnych okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a tiež že vznesenie námietky premlčania zásadne dobrým mravom neodporuje, môžu však nastať situácie, keď uplatnenie tejto námietky je výrazom zneužitia práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby

nezavinil a voči ktorému by za takejto situácie zánik nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprímerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil.

42. Ustanovenie § 3 Občianskeho zákonníka je všeobecným ustanovením hmotnoprávnej povahy a dáva súdu možnosť posúdiť, či výkon subjektívneho práva je v súlade s dobrými mravmi a v prípade, ak to tak nie je, požadovanú ochranu odoprieť.

43. V danom prípade žalobcovia podali žalobu dňa 30.03.2009, resp. dňa 30.5.2011 v čase, kedy ešte nebolo prijaté zjednocujúce stanovisko k záveru, či právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch ako právo majetkovej povahy sa premlčuje alebo sa nepremlčuje. Zjednocujúce stanovisko bolo zaujaté až rozhodnutím R 58/2014 (vychádzajúce z rozhodnutia Najvyššieho súdu SR vo veci sp. zn. 2Cdo194/2011 zo dňa 27.11.2011). Na druhej strane vyššie uvedené rozhodnutia Najvyššieho súdu SR zaujali jednotný názor o premlčateľnosti práva na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Z časového hľadiska ide najmä o rozhodnutie Najvyššieho súdu SR z 25.09.2008 sp. zn. 5Cdo/278/2007. Je pravdou, že toto rozhodnutie je z obdobia po uplynutí premlčacej doby na uplatnenie nároku žalobcov, ale podľa názoru súdu je podstatné z hľadiska posúdenia vznesenia námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi aj to, aký je časový odstup medzi uplynutím premlčacej doby a uplatnením nároku podaním žaloby na súde. V prípade rozhodovacej praxe v Českej republike existujú rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, ktoré uzavreli, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ sa nepremlčuje (napr. 30Cdo1522/2007 z 28.6.2007, 30Cdo1542/2003 z 25.9.2003, 30Cdo 792/2007 z 28.6.2007) a rozhodnutia Najvyššieho súdu ČR, ktoré uzavreli, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa § 13 ods. 2 OZ sa premlčuje (napr. 31 Cdo 3161/2008 z 12.11.2008, 30Cdo 3996/2008 z 11.3.2010, rozhodnutie Vrchného súdu v Olomouci 1Co 63/2003 z 17.2.2004 - R 4/2008 z 14.11.2007). Názor o premlčateľnosti predmetného nároku bol judikovaný 14.11.2007.

44. Treba konštatovať, že súdna prax nevyučovala premlčateľnosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Bola síce nejednotná, ale v čase plynutia premlčacej doby v tomto prípade zaujímala aj pred 22.5.2007 právny názor o premlčateľnosti predmetného práva (najmä 1 Co 63/2003 zo 17.2.2004). Žalobcovia podali žalobu v tejto veci po zjednotení súdnej praxe v ČR, keď zjednocovacie stanovisko pod R 4/2008 je z 14.11.2007 a po rozhodnutí Najvyššieho súdu SR 5Cdo 278/2007 z 25.9.2008, ale až 30.3.2009, resp. 30.5.2011.

45. Pri posúdení, či vznesenie námietky premlčania je alebo nie je v rozpore s dobrými mravmi, súd vychádzal z toho, že žalobcovia podali žalobu dňa 30.03.2009, resp. 30.5.2011 za situácie, že im bolo známe oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti zo dňa 26.07.2004, v ktorom Trenčiansky samosprávny kraj so sídlom Trenčín považoval sťažnosť žalobcu v 2. rade ako opodstatnenú, teda tú sťažnosť, ktorou žalobca v 2. rade žiadal o prešetrenie postupu zdravotníckych pracovníkov v NsP Prievidza, so sídlom Bojnice pri pôrode žalobkyne v 1. rade. V čase podania žaloby už bolo vydané uznesenie OR PZ, ÚJaKP zo dňa 31.10.2008 o stíhaní MUDr. N. Y. a S. Y. - Y. za trestný čin ublíženia na zdraví v súvislosti so smrťou syna žalobcov.

46. Z obsahu spisu sp. zn. 3T/29/2011 tunajšieho súdu vyplýva, že žalobca v 2. rade podal na Okresnej prokuratúre v Prievidzi dňa 26.10.2004 trestné oznámenie datované 25.10.2004 a ako prílohu označil a doložil Oznámenie o výsledku prešetrenia sťažnosti. V trestnom oznámení uviedol, že ho podáva na MUDr. N. Y., lekára - pôrodníka, zamestnaného v NsP v Prievidzi pre dôvodné podozrenie, že sa tento lekár dopustil trestného činu ublíženia na zdraví zavineným porušením svojich povinností pri pôrode jeho družky N.Y. t.j. žalobkyne v 1. rade, čím mal spôsobiť vážnu poruchu zdravia ich novonarodenému synovi a jeho následnú smrť. Trestné oznámenie bolo podané s odstupom piatich mesiacov od smrti syna žalobcov. Okresné riaditeľstvo PZ, ÚJaKP Prievidza dňa 04.01.2005 začalo trestné stíhanie vo veci trestného činu ublíženia na zdraví vo veci ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004, t.j. pred podaním žaloby v tejto veci a po smrti D. N., zomrelého dňa XX.XX.XXXX. Trestné stíhanie vo veci bolo začaté z rovnakých dôvodov, ako bolo vydané uznesenie o stíhaní MUDr.T.č - Y. z 31.10.2008. Do podania žaloby boli žalobcovia v 1. a v 2. rade ako svedkovia - poškodení vypočutí dňa 11.02.2005 pred OR PZ Prievidza, ÚJaKP Prievidza, pričom uvádzali rovnaké okolnosti ako v žalobe. Súd dodáva, že uznesením OR PZ, ÚJaKP Prievidza vo veci ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004 zo dňa 10.05.2006 vyšetrovateľ prerušil trestné stíhanie, proti tomuto uzneseniu podala žalobkyňa v 1. rade odvolanie, v ktorom okrem iného uviedla, že poukazuje na posudok, ktorý vypracoval TSK, z ktorého vyplýva, že jednoznačne pochybil

personál Nemocnice v Bojniciach. Sťažnosť žalobkyne v 1. rade bola Okresnou prokuratúrou v Prievidzi uznesením zo dňa 01.06.2006 zamietnutá. V trestnom stíhaní bolo následne pokračované až uznesením zo dňa 30.01.2007. Následným uznesením zo dňa 28.09.2007 bolo trestné stíhanie opäť prerušené a v trestnom stíhaní bolo pokračované na základe uznesenia zo dňa 09.09.2008. Následne už spomínaným uznesením zo dňa 31.10.2008 bolo vydané uznesenie o stíhaní MUDr.XX.XX.XXXX a G. ako obvinených za trestný čin ublíženia na zdraví. Sťažnosť žalobcu v 2. rade o prešetrenie potupu zamestnancov žalovaného pri pôrode žalobkyne v 1. rade, Oznámenie TSK o výsledku prešetrenia sťažnosti TSK zo dňa 26.7.2004, trestné oznámenie žalobcu v 2. rade doručené Okresnej prokuratúre v Prievidzi dňa 26.10.2004, uznesenie o začatí trestného stíhania vo veci trestného činu ublíženia na zdraví zo dňa 14.01.2005, výsluchy žalobcov ako svedkov - poškodených pred políciou dňa 11.02.2005 spadajú časovo do uplynutia trojročnej premlčacej doby. Súd dodáva, že znalecký posudok Univerzity P. J. Šafárika v Košiciach, Lekárskej fakulty č. 5/2005 bol doručený OR PZ dňa 08.09.2008.

47. Rozsudkom Okresného súdu Prievidza č.k. 3T/29/2011 - 528 zo dňa 19.01.2015 bol obžalovaný MUDr. N. Y. oslobodený spod obžaloby, rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 19.05.2016 s tým, že uznesením Krajského súdu v Trenčíne č.k. 2To/55/2015 - 561 zo dňa 19.05.2016 bolo odvolanie prokurátorky zamietnuté. Žalobcovia si v trestnom konaní nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch neuplatnili.

48. Za situácie, že žalobcom bolo už v júli alebo v auguste 2004 známe posúdenie prešetrenia ich sťažnosti vo vzťahu k prešetreniu postupu zdravotníckych pracovníkov NsP pri pôrode žalobkyne v 1. rade s tým, že túto sťažnosť TSK považoval za opodstatnenú, že žalobcom bolo známe uznesenie Okresné riaditeľstvo PZ, ÚJaKP Prievidza zo dňa 04.01.2005, ktorým bolo začaté trestné stíhanie vo veci trestného činu ublíženia na zdraví vo veci ČVS:ORP-973/OVK-PD-2004, tiež uznesenie z 31.10.2008 o začatí stíhaní MUDr. N. XX. Súd - F. vtedajších zamestnancov žalovaného ako obvinených za trestný čin ublíženia na zdraví v súvislosti s predmetným pôrodom žalobkyne v 1. rade, že žalobcovia vypovedali ako svedkovia - poškodení dňa 11.2.2005 tak, že popísali postup zamestnancov NsP pri pôrode D., že pôrod sa realizoval v NsP so sídlom v Bojniciach, že syn žalobcov zomrel v NsP Bojnice, že podľa žalobcov k smrti ich syna došlo pri zanedbaní povinnosti zamestnancov žalovaného, že trestné konanie sa viedlo proti fyzickým osobám - zamestnancom žalovaného, nie však žalovanému, podľa názoru súdu objektívne nič nebránilo žalobcom podať žalobu vo veci samej v čase plynutia premlčacej trojročnej doby.

49. Súd dodáva, že vznesenú námietku premlčania voči uplatňovanej pohľadávke nemožno považovať za konanie, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi, pretože inštitút dobrých mravov je zákonným inštitútom a prispieva k istote právnych vzťahov. Za špecifických okolností však výkon práva, namietať premlčanie uplatneného nároku, by mohol byť konaním umožňujúcim poškodiť druhého účastníka právneho vzťahu, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by zánik uplatňovaného nároku v dôsledku uplynutia premlčacej doby bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a s dôvodmi, pre ktoré svoje právo neuplatnil včas. Znaky konania vykazujúce priamy úmysel poškodiť druhého účastníka je potrebné vyvodzovať z tých okolností, za ktorých bola námietka premlčania tohto nároku uplatnená a nie z okolností a dôvodov, z ktorých je vznik uplatňovaného nároku odvodzovaný. Teda rozhodujúce (určujúce) pre odopretie účinkov námietky premlčania sú okolnosti, ktoré existovali v čase uplatnenia námietky premlčania. tieto okolnosti musia byť naplnené v natoľko výnimočnej intenzite, aby bol odôvodnený tak významný zásah do právnej istoty, akým je neumožnenie práva uplatniť námietku premlčania. Použitie korektívu dobrých mravov predstavuje krajné riešenie za účelom zaistenia potrebnej väzby medzi normami písaného práva a základnými mravnými a etickými normami v spoločnosti. Samotná aplikácia § 3 ods. 1 OZ nesmie viesť k oslabovaniu ochrany subjektívnych práv ustanovených zákonom, a tým k nežiaducemu narušovaniu právnych vzťahov. Generálnou aplikáciou by došlo k spochybneniu celého inštitútu premlčania, čo by spôsobilo značný stav právnej neistoty. Je však nesporné, že v ojedinelých výnimočných prípadoch môže nastať situácia, keď uplatnenie a výkon práva vzniesť námietku, je prejavom zneužitia práva neprimeranej tvrdosti alebo šikany na úkor druhého účastníka právneho vzťahu, ak tento márne uplynutie premlčacej doby nezavinil, alebo mu v uplatnení práva bránili objektívne prekážky, ktoré nemohol ani pri vynaložení všetkého úsilia odvrátiť. Takýmito objektívnymi prekážkami by napríklad mohli byť závažné zdravotné problémy, ktoré bránili uplatneniu nároku na súde včas. V kontexte vyššie uvedeného súd má za to, že nemožno uzavrieť, že by žalobcovia márne uplynutie premlčacej doby nezavinili. Žalobcom nič nebránilo uplatniť si svoj nárok v premlčacej trojročnej dobe už aj s prihliadnutím na ich vedomosť o výsledku prešetrenia ich sťažnosti, na postup polície, ktorý začal najskôr trestné stíhanie vo veci a neskôr

i trestné stíhanie voči obvineným osobám, zamestnancom žalovaného. Trestné stíhanie sa začalo na podnet žalobcu v 2. rade, ktorý už 26.10.2004 podal na tunajšej OP trestné oznámenie, v ktorom označil konkrétneho lekára, zamestnaného u žalovaného v súvislosti s jeho podozrením, že sa dopustil trestného činu ublíženia na zdraví v súvislosti s pôrodom a smrťou syna D.. Žalovaný nebol osobou trestne stíhanou. V danej trestnej veci si žalobcovia neuplatnili nárok na náhradu nemajetkovej ujmy priamo voči zamestnancom žalovaného zrejme s poukazom na § 420 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Skutočnosťou je, že žalovaný vzniesol námietku premlčania po tom, ako súd pokračoval v prerušenom konaní.

50. Podľa názoru súdu za vyššie uvedených okolností dané okolnosti nie sú tak výnimočnej intenzity, ktorý by viedli k posúdeniu vznesenej námietky premlčania v rozpore s dobrými mravmi. Dobrým mravom zásadne neodporuje, ak niekto namieta premlčanie práva uplatňovaného voči nemu, pretože inštitút premlčania prispieva k istote v právnych vzťahoch, je inštitútom zákonným, a teda použiteľným vo vzťahu k akémukoľvek právu, ktoré sa podľa zákona premlčuje. Uplatnenie námietky premlčania by sa priečilo dobrým mravom len vo výnimočných prípadoch, kedy by bolo výrazom zneužitia tohto práva na úkor účastníka, ktorý márne uplynutie premlčacej doby nezavinil a voči ktorému by za tejto situácie zánik nároku vymáhanej pohľadávky bol neprimerane tvrdým postihom v porovnaní s rozsahom a charakterom ním uplatňovaného práva a dôvodmi, pre ktoré svoje právo včas neuplatnil. Tieto okolnosti by pritom mali byť naplnené v takej intenzite, aby odôvodňovali tak významný zásah do právnej istoty. Podmienky, za ktorých je možné odmietnuť prihliadnutie na premlčanie t.j. prihliadnuť na premlčanie a zánik nároku v dôsledku vznesenej námietky premlčania spočívajú v odstránení mimoriadnej tvrdosti zákonných účinkov premlčania a súčasne v tom, aby oprávnený presvedčivo dokázal, že svoje právo nemohol z nejakého relevantného objektívneho dôvodu na súde uplatniť včas, najmä v dôsledku úmyselného konania dlžníka poškodiť veriteľa.

51. Odpoveď žalovanej zo dňa 20.02.2009, v ktorej žalovaný uvádza, že prebieha trestné stíhanie jeho zamestnancov a že ak sa v trestnom konaní pred súdom preukáže zavinenie žalovanej resp. jej zamestnancov, prejavuje ochotu vstúpiť do rokovania s rodičmi nebohého, nemohlo ovplyvniť žalobcov pri podaní žaloby, keď napokon žalobcovia nasledujúci mesiac, t.j. 30.03.2009 podali žalobu. Žalobcovia neuviedli také objektívne dôvody (napríklad zdravotné), ktoré by im bránili v uplatnení ich nároku na súde včas. Súd dodáva, že v danom prípade premlčacia doba uplynula 22.05.2007. Žalobcovia až s odstupom času 22 mesiacov po jej uplynutí podali žalobu, ktorou si uplatnili predmetný nárok. Aplikácia inštitútu dobrých mravov vo vzťahu k vznesenej námietke premlčania podľa názoru súdu by nemala zhojovať neznalosť zákona, teda neznalosť plynutia premlčacích dôb. Súd poukazuje na jednu zo základných zásad súkromného práva - *vigilantibus iura scripta sunt* - právo patrí bdelym. Teda súd skúmal, či žalobcovia, ktorí sa dovoľávajú rozporu s dobrými mravmi pri vznesenej námietke premlčania v súlade s § 3 ods. 1 OZ postupovali s dostatočnou mierou starostlivosti a opatrnosti práve v súlade so zásadou „právo patrí bdelym“, ktoré predpokladá, že každý zodpovedá za náležitú mieru predvídavosti a opatrnosti nielen pri vzniku právneho vzťahu, ale aj pri uplatňovaní svojich práv a výkone svojich práv a povinností z neho vyplývajúcich. Žalobcovia napokon ani nečakali na výsledok trestného konania, keď žalobu podali 30.03.2009, v čase podaného trestného oznámenia, výsluchu žalobcov ako svedkov - poškodených a po začatí trestného stíhaní vo veci.

52. Na základe vyššie uvedeného súd uzavrel, že vznesenie námietky premlčania žalovaným neodporuje dobrým mravom.

53. Keďže právo žalobcov je premlčané, a súd uzavrel, že vznesenie námietky premlčania žalovaným neodporuje dobrým mravom, súd nemohol v súlade s § 100 ods. 1 posledná veta Občianskeho zákonníka, premlčané právo žalobcom priznať, preto žalobu zamietol.

54. O nároku na náhradu trov konania strán súd rozhodol podľa § 257 CSP, podľa ktorého výnimočne súd neprizná náhradu trov konania, ak existujú dôvody hodné osobitného zreteľa. Žalovaný mal vo veci úspech po tom, čo vzniesol námietku premlčania. Vzhľadom na rozhodnutie o oslobodení žalobcov od súdnych poplatkov v tejto veci súd pomery žalobcov považuje za dôvody hodné osobitného zreteľa pre nepriznanie náhrady trov konania úspešnej strane.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je prípustné odvolanie v lehote 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti ktorého rozhodnutiu smeruje.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach podania uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na výkon rozhodnutia alebo návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu, zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti.